

Siit saadik ja mitte enam!

Põltsamaa muuseumi juhataja Rutt Tänav rääkis Aidu lahingust.

Fotod Taimi Rao

6. jaanuaril toimus rahvamatk ja võidutulede süütamine rindejoonel, kus punaste pealetung 27.12.1918–4.01.1919 toimunud Aidu lahingus peatati. Tollaste lahingute joonel süüdati tuled Tapiku võidualtaril, Aidu lahingu võidualtaril, Saduküla Vabadussõjas langenute mälestusmärgi juures ning ka Puurmani lossi juures, mis on tuntud kui kuperjanovlaste kants. Killuke võidutulest viidi ka Kursi mälestusmärgi juurde.

Ilm soosis ettevõtmist igati. Möödunud aja sündmuste mälestuseks korraldatud päeval osales inimesi paiguti erinevalt. Tapikul oli inimesi kokku 30-40 ringis, umbes sama palju ka Puurmanis. Rahvamatkal osales ligikaudu 150 inimest. Osalejate arvuga võib igati rahule jääda, täpselt nii, nagu osalejad jäid rahule suurepärase ilma ja hästi korraldatud päevaga.

Piduliku auvalve organiseerisid Kaitseliidu Jõgeva malev ja Põltsa-

maa üksikkompanii Enno Ottise juhtimisel ning Kuperjanovi üksikjalaväepataljon. Naiskodukaitse Jõgeva ringkonna naised seisis kandva meeleolu ning maitstva kõhutäite olemasolu eest Sadukülas.

Põltsamaa kultuuritöö spetsialist Ülle Ottokari sõnul tuli Vabadussõja pöördelahingute meenutamise algatus EV 100 toimkonnalt.

„Toonased Vabadussõja sündmused Jõgevamaal olid meie riigi jaoks määrava tähtsusega,“ räägib Ülle Ottokar, rõhutades nende sündmuste tähtsust meie vaba riigi kujunemise loos. Tema sõnul möödus

pühapäevane võidutulede süütamise ja rahvamatkapäev Jõgevamaal ladusalt: „Märkimisväärne on see, kui võrd paljude meeskondade hea koostöö arvele päeva õnnestumise kirjutada võime. Suur kumardus ja tänu kõigile asjaosalistele!“

Ülle lubab, et kui aasta alguses toimunud matkast ja tulede süütamisest rindejoonel peaks tõesti tekkima traditsioon, nagu mitu osalejat päeva lõpuks arvasid, siis järgmine kord tuleb veidi pikem päev.

TAIMI RAO

Aidu Võidualtari juurde tuli tule süütamist vaatama rohkelt inimesi, kellest suurem osa suundus edasi matkateele.

Tänu sõnad „Siit saadik ja mitte enam“ sündmuse õnnestumisesse panustanud meeskondadele

Suur aitäh EV100 meeskonnale üle-eestilise sündmuse loomise ja kureerimise ning suurepärase korraldamise eest.

Suur tänu ERR meeskonnale sündmuste jäädvustamise, vahendamise ja lustliku osalemise eest.

Suur tänu Jõgeva Valla kultuuritöö peaspetsialistile Ilona Piirimäele suurepärase koostöö ja abi eest korraldamisel.

Suur tänu maitsekate ja väärivate stendide kujundamise eest, Vali Press ja Hermo Sakk!

Suur aitäh informatiivse ja huvitava teksti ja piltide valiku eest, Põltsamaa muuseum ja Rutt Tänav!

Suur aitäh väga hea ingliskeelse tõlke eest, Põltsamaa Turismiinfo ja Teele Kaeramaa.

Suur aitäh, Punane Ploom OÜ, kiire ja kvaliteetse stendide trükkimise eest!

Suur tänu, Mark Liivamägi ja Ülar Veeväli, ilusate ja vastupidavate stendialuste ja paigaldamise eest!

Päeva esimese võidutule süütamine Tapikul oli kandev ja võimas. Aitäh, MTÜ Tapiku Mõis ja Olev Kull! Aitäh, MTÜ Tapiku Külade Selts, sooja ja südamliku võõrustamise eest!

Suur tänu Kaitseliidu Jõgeva maleva Jõgeva malevkonnale ja Põltsamaa üksikkompaniile piduli-

ku auvalve eest. Võidutuli ning matkalised olid teiega kindlates kätes ning hoiatud. Suur tänu, Enno Ottis, pühendunud ja isamaalise tegevuse eest!

Eriline tänu ja austus teile, Ants Mägi ja Endel Seer, võidutule süütamise eest Aidu altaril!

Rutt Tänav, suur tänu kujundliku ja professionaalse kõne eest Aidus!

Suur tänu teile, Kuningamäe Kontserdi OÜ, hästi korraldatud helinduse ja tehnika eest!

Suur tänu Eesti Punase Risti Jõgevamaa Seltsile meditsiinile toe eest matkal.

Suur tänu MTÜ Vanaveski Kultuuriseltsile rõõmsameelse ja vahva matka juhtimise ning põhjaliku ettevalmistamise eest.

Täname sõbralikke ja usinaid MTÜ Härjanurme Maarahva Seltsi inimesi rahvamatka südamliku võõrustamise eest.

Aitäh, Risto Siil, kõne eest võimsal ja üleval võidutule süütamisel Sadukülas!

Suur aitäh Naiskodukaitse Jõgeva ringkonnale, et hoolitsesite matkajate meeleolu ja kõhu rõõmsana hoidmise eest.

Suur tänu Puurmani rahvamaja ja Puurmani lossi rahvale avatud ja sõbraliku võõrustamise eest.

Kiitused ja tänu Kuperjanovi üksikjalaväepataljonile auvalve ja võidutule süütamisel osalemise eest.

Suur tänu Põltsamaa vallavanem Margus Möldrile innustavate, isamaaliste ja südamlike kõnede eest.

Suur tänu kohviku Rivaal kokkadele, et hoolitsesite sõdurpoiste kõhutäie eest.

Täname Marika Hätti Luua metsanduskoolist abi eest päeva korraldamisel.

Suur tänu kõigile teile, kes te „Siit saadik ja mitte enam“ päeva sündmustel osalesite ja sellesse panustasite!

ÜLLE OTTOKAR
kultuuritööspetsialist

UUDIS

Rahvastiku arvust Põltsamaa vallas

Käesoleva aasta 1. jaanuari seisuga on Põltsamaa vallas elanikke 9860. Neist Põltsamaa linnas elas 3963 inimest. 2018. aastaga on vallas elanike arv vähenenud 152 inimese võrra.

Registreeritud sünde oli 92, surmasid registreeriti 149. Oma elukoha registreeris Põltsamaa vallas 275 inimest, siit lahkus 367 elanikku. Vallasiseselt vahetas elukohta 422 inimest.

Põltsamaa Vallavalitsus kutsus üles valla elanikke korrastama oma elukoha andmeid ning registreerima end valla elanikuks, kui teie elukoht asub Põltsamaa vallas.

PVL

*Kodumaad ma kaunimaks pean,
siin põlle all kandnud mind ema.
Sammudki kodumaal ritta seän.
Mu kodu, mu Eestimaa.
Jah tõesti, ma amastan Sind!
/lõundmatu autor/*

*Palju tervist ja õnne
kõikidele Põltsamaa
valla elanikele
Eesti Vabariigi
101. sünnipäeva puhul!*

*Põltsamaa Vallavalikogu
Põltsamaa Vallavalitsus*

riigi valimisteenistuse juht

Kuningamäe terviserada sai uue suusamaja

17. jaanuaril 2019 sai Kuningamäe terviserada järjekordse etapivõidu - Kuningamäe spordiklubi noortel on nüüd olemas oma suusamaja, kus hoiustada suuski ja vahetada riideid. Samas majas on ka riietusruum raja kasutajatele. Vanemate ja kogenenumate suusatajate toel on olemas kohapeal võimalus suuskade hooldamiseks. On imetlusväärne, kuidas samm-sammult on liigutud paremate võimaluste poole. Täna on Kuningamäe terviserajad oma võimalustega esirinnas. Erinevates suusainfot jagavates portaalides kiidetakse Kuningamäe suusaradu lausa ülivõrdes. Tunnustust jagatakse nii radade asukohale kui ka rajameister Indrek Eensalu pühendunud tööle, mille tulemus - suurepärase klassika ja vabatehnikarada - ei jää kogenud suusatajatel märkamata.

Kuningamäe spordiklubi eestvedajad usuvad, et võimalusi edasi liikuda on

Indrek Eensalu näitab suusamaja seestpoolt.

alati. „Kindlasti tahame täiustada lumetootmist, ajakohastada suusaradu ning üritame ka mäe arendamisele kaasa aidata,“ räägib Indrek tuleviku- ja plaanidest.

Kuningamäe spordiklu-

bi tänab Põltsamaa Vallavalitsust ja Põltsamaa Vallavara OÜ-d kui rahastajaid, ehitajat OÜ Bueno ja Vitali Goroškot ning hr Helmut Sokku - suur tänu nõu ja jõuga abiks olemise eest! Põltsamaa Vallava-

litsus tänab ettevõtmise eestvedajaid, tänu kellele on meie noortel ja külalistel võimalik tegeleda suusatamisega sedavõrd heal tasemel. Aitäh kõigile!

Foto Taimi Rao

TAIMI RAO

Balti meistrivõistlused automudelismis toimuvad Adaveres

22.-24. veebruaril on Adavere kooli võimlasse oodata automudelismiga tegelejaid Eestist, Lätist. Leedust, Venemaalt ja Soomest. Isegi Valgevene mudelauto-de spordiga tegelejad on võistluste vastu huvi tundnud ning pole võimatu, et võõrustatakse ka sedavõrd kaugeid külalisi.

Võistlused toimuvad kahes erinevas masinaklassis, kus ühes oodatakse osalejaid 50 ringi, teises 40. Seega - pea 100 võistlejat hakkavad proovile panema oma oskusi mudelautode juhitud juhtimisel.

Indrek Lainemäe, kes on Adavere mudeliringi eestvedaja, räägib, et tegelikult on 1/10 mudelid võrreldavad WRC-masinatega, rääkides nn chippimisest, mis tehnikaspordiga kaasas käib. Distsantsilt masina juhtimine nõuab tehnikalt täpsust ning võistlejalt vankumatut enesedistsipliini. Samas on automudelism selline ala, mis ei sea ei vanuselist

ega soolisi piire. „Sellega võivad tegeleda kõik, kellel huvi on,“ ütleb Indrek Lainemäe. Praegu on Adavere mudeliringis kohalkäijaid stabiilselt 10 ringis ning peamiselt sõidetakse drifti- ja offroad-mudelitega.

Sama kinnitab ka automudelismi ringis käiv Hendrik Lainemäe, kes ütleb, et automudelismiga saab alustada siis, kui näpud puldil piduri

ja gaasi päästikuni ulatavad. „Automudelismiga tegelemine annab noortele tugeva närvikava ja algteadmised füüsikast, samuti saame välisvõistlustel praktiseerida võõrkeelt,“ toob ta välja mitmeid põneva hobiga kaasnevaid kasulikke nüansse.

Eesseisvale tehnikaspordiüritusele oodatakse aga rohkelt kodupublikut. Eriti oodatud

on kõik mudelisportihuvilised, kes veel ei ole kätt proovinud, aga sooviks asjast rohkem teada. Kohapeale tuleb oma autodega sõitu näitama Tallinna Driftiklubi ja nende masinaid saab ka ise proovida. Üritus on pealtvaatajatele tasuta.

TAIMI RAO

Balti Meistrivõistlused Automudelismis

SÜNDMUST KORRALDAVAD ADAVERE MUDELIKLUBI JA RC MÜLK

22-24 VEEBRIARIL KOGUNEVAID BALTIKUMI PARIMAD ADAVERES, ET VÄLJA SELGITADA BALTII MEISTER 1:10 OFFROAD AUTOMODELITE KLASSEDES.

TULE VAATAMA, SEST TEGU SAAB OLEMA TÕENÄOLISELT SUURIMA RC VÕISTLUSEGA SEL AASTAL EESTIS!

ÜRITUS PEALTVAATAJATELE TASUTA!

AJAKAVA

22. VEEBRIAR 18.00 - 20.00 VABA TREENINGU
23. VEEBRIAR 09.00 - 20.00 EELSÕIDUD
24. VEEBRIAR 09.00 - 15.00 FINAALID

ÜRITUS TOIMUB ADAVERE PÕHIKOOLI SPORDISAALIS

KONTAKT
+372 507 9389 INDREK
FACEBOOK.COM/IBC2019

TOETAJAD: PÕLTSAMAA AUTOSPORTIKLUBI MTÜ, **HOBIMAAILM**, **PÕLTSAMAA VALD**, **VMRC Raceway**, **VILCON EHTUS**, **THE OUTDOOR BROADCASTING VAN**

Põltsamaa valla noored kohtusid Paide linna noortega

Paide linna noortevolikogu ja Põltsamaa noored.

Foto: Annika Kallasmaa.

2018. aasta sügisel alustati Põltsamaa vallas noorte osaluskogu loomisega. Oktoobrist detsembrini toimusid selles vallas erinevad ettevõtmised - kohtuti noortega koolides. Algatuskoosolekul tutvustati noortevolikogu eesmärke ja osalusvõimalusi. Noortele toimus koolitus „Kuidas saada tulevikukindlaks?“ Koos noortega koostati tulevase noortevolikogu põhimäärust. Põltsamaa valla noortevolikogu põhimäärus esitatakse jaanuarikuu volikogusse.

Erinevatel sündmustel on koos käinud 17 noort, kes on huvitatud noortevolikogus osalemisest. Jaanuaris käisime osa noortega tutvumas Paide linna noortevolikogu tegemistega.

Kelly-Riin Kärt räägib külaskäigust: „12. jaanuaril käisime Põltsamaa valla noorte aktiivgrupiga Paides kaemas, mida seal noored teevad. Päev algas väike-se jalutuskäiguga linnas, kus kohalikud noored tutvustasid meile vaatamisväärsusi, ning saime teada, kuidas noored on kaasa löönud linnaruumi kujundamisel, nt oma kätega kaunistanud majade seinu erinevate maalingutega või kus on nemad korraldanud sündmusi. Hiljem istusime kõik koos ühise laua taha Paide raekojas, saime üksteisega lähemalt tutvavaks ning rääkisime noortevolikogu tööst ning selle olulisusest. Päev möödus lõbusalt üksteise seltsis ning vägagi õpetlikult. Õppisime juurde nii mõndagi sellist, mis tuleb meie tulevasele noortevolikogule kasuks. Üks asi, millest rääkisime ning mis kõigile kindlasti meelde jäi, on see, kuidas saab noortevolikogu ennast teostada ja nähtavamaks teha nii kohalikul tasandil kui ka maakondlikul ning riiklikul tasandil. Selleks, et need punktid kõik meelde jääks, tegime läbi ühe meeskonnaharjutuse, kus panime oma arvamused kirja. Kõige tähtsama punktina jäi meelde see, et tegelikult on võimalik teha ennast nähtavaks igal tasandil üsna sarnaselt - tuleks korraldada üks vägev sündmus, mis läheks peale nii suurtele firmadele, tähtsatele isikutele ning eelkõige noortele.“

Siinkohal üleskutse 13-26-aastastele noortele, kes on huvitatud noortevolikogus osalemisest: „Kui soovid aktiivgrupiga liituda või oma mõtteid jagada, kuidas kodukoha noored saaksid enda ja teiste heaks midagi ära, siis anna endast märku ja kirjuta e-mailile annika.kallasmaa@poltsamaa.ee. Peagi saad jälgida Põltsamaa noortevolikogu tegemisi ka sotsiaalmeedias.“

Soovin, et noored saaksid kodukoha heaks midagi ära teha ning kaasa rääkida ja kujundada oma tulevikku. Kohtumiseni!

ANNIKA KALLASMAA

noorsootööspsialist

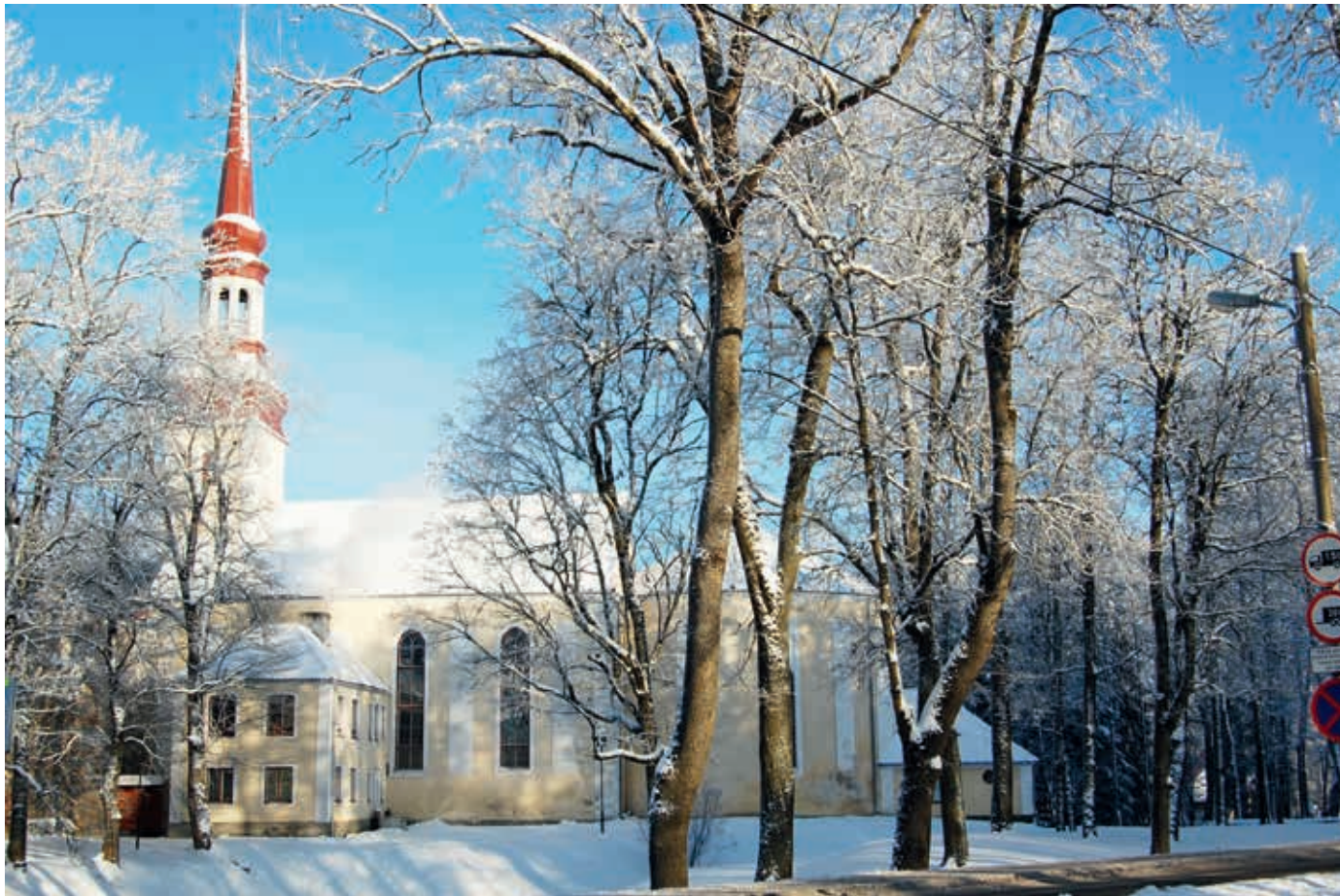
Valminud on Põltsamaa valla uus turismitrükis

Põltsamaa muuseum ja turismiinfopunkt on välja andnud Põltsamaa uue turismitrükise. Kui varasemad brošüürid olid enamast keskendunud Põltsamaa linnale, siis seekordne väljaanne on palju mahukam - siit leiab kõik majutus- ja toitlustuskohad, vaatamisväärsused ja vaba aja veetmise võimalused Põltsamaa vallas. Lisaks saavad huvilised tutvuda linna ja valla kaardi ning lossi plaaniga. Trükis anti välja eesti-vene, inglise-soome ja läti-leedu keeles. Leedu keeles avaldati Põltsamaa turismiinfo esimest korda. Lähinädalatel jagatakse Põltsamaa uut brošüüri turismimesidel Vilniuses, Riias ja Tallinnas. Trükis on kõigile huvilistele tasuta kättesaadav Põltsamaa turismiinfopunktist lossihoovis.

TEELE KAERAMAA

Põltsamaa muuseumi ja turismiinfopunkti turismispetsialist

Põltsamaa vald ei ole usuleige

Kirik kui väärikas hoone ja arhitektuurimälestis, kui usu sümbol. Samas ka paik, kus tehakse kultuuri, sotsiaaltööd ja tegeletakse noortega. Foto Taimi Rao.

Selle kohta annab tunnistust meie usuinimeste aktiivne kaasalöömine nii kultuuri-, sotsiaal- kui ka noorsootöö valdkonnas. Põltsamaa vallas on registreeritud koguni kuus kogudust, millest suurima liikmeskond küünib lausa 800 ligi.

11. jaanuaril korraldas Põltsamaa vallavalitsus

koos kõigi meil tegutsevate kogudustega ümarlaua, et arutleda koostöökohtade üle. Ettevõtmine sai teoks tänu Karin Tõntsi initsiatiivile, kes on tegev Jordani Koguduse juures ning veab eest Põltsamaa Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristlikku Ühingu. Kokkukutsumise peamiseks põhjuseks sai tema

hinnangul tõsiasi, et Põltsamaa valla arengukavas ei ole käsitletud koguduste osa kohaliku elu kujundamisel. „Ometigi on tegu väga tugevate partneritega, kes on tegevad erinevates valdkondades, enesetele seda teadvustamata,“ ütles Karin Tõnts, rääkides mõtte teoks saamisest. Kultuuri- ja haridusosa-

konna inimesed tõdesid, et kogudused jäävad oma tagasihoidlikkuses märkamatuks ning mitte ainult ise ei teadvusta seda panust, mis nad iga päev kogu vallale annavad. Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Silja Peters ütles, et vald käsitleb kogudusi kui MTÜ-sid ning toetust

antakse neile MTÜ-de toetamise korra järgi. „Kokku puutukohti on meil mitmes valdkonnas, nagu näiteks noorsootöö, kus toimub juhendatud järjepidev tegevus ja millele saaks taotleda lisatoetust,“ rääkis ta. Silja Petersi hinnangul on kogudused väga tublid ja seda tööd, mida nad teevad, teevad nad väga hästi, lihtsalt nad ei kipu sellest rääkima.

Põltsamaa EELK Niguliste koguduse õpetaja Markus Haamer kirjeldas noorte ühistegemisi ja märkis, et sellistest tegemistest kasvavad välja väga tugevad juhid. Eredaks näiteks on noorte talvapäevad, mis on käesoleval aastal toimumas veebruari alguses. „Osalusaktiivsus on suurem, kui me mahutada suudame. Noored ise teevad ja organiseerivad, meie oleme kõrvaltvaatajad ja nõuandjad. Tuleb tunnistada, et nad saavad väga hästi hakkama ja noori võib 100% usaldada!“ kiidab Markus Haamer koguduse juures tegutsevaid noori.

Rääkides just noorsootööst, lisas Karin Tõnts, et ka koguduste juures on võimalik näha väga heal tasemel noorsootööd: „Noored saavad osaleda, nad saavad vastutada,

nad saavad ja tahavad ise teha.“

Üheskoos tõdeti, et koguduste ja kiriku juures olev potentsiaal on tohutu, samuti on koguduste juures vabatahtliku töö panus väga suur. Tegeletakse kultuuriürituste korraldamisega, märgatakse abivajajaid ning kaasatakse noori. Eraldi teemana toodi välja hinge hoid, mille raskus jääb koguduste kanda. Need on juhtumid, millega puututakse kokku siis, kui inimene on kaotanud lähedase või on perekonda tabanud mõni raske koorem. Sellistel juhtudel jõuavad inimesed sageli koguduste juurde.

Tuleviku suhtes lepiti kokku, et koguduste ja kirikute esindajad osalevad arengukava iga-aastaselt ülevaatamisel. Samuti mõeldakse üheskoos, kuidas lahendada kalmude hooldamine kalmistutel. Valla esindajad omalt poolt lubasid, et võetakse ette ringkäik kõikide koguduste juurde, et saada aimu tegelikust tööst, mis usuvaldkonnas iga päev tehakse, ning tugevdatakse koostööd sotsiaal-, kultuuri- ja noorsootöö valdkonnas.

TAIMI RAO

RURAL URBAN ART

SEINAMAALI JAOKS SOBIV SEIN ASUB AVALIKUS RUUMIS, TÄNAVAL, ON ALATES 2 X 2 M JA SILIKAATTELISTEST VÕI KROHVITUD (MITTE PUDENEV)

FESTIVALIL LÕUAKSE MITMEID SEINAMAALI JA PÕLTSAMAAL LEIAB ASET KULTUURIPROGRAMMI.

OTSIME SEINU!

14. - 20. JUUNIL 2019 TOIMUB JÕGEVAMAAL TÄNAVAKUNSTIFESTIVAL RURAL URBAN ART: JÕGEVAMAAL.

OOTAME FOTOSID SOBIVATEST SEINTEST KOOS AADRESSI, MÕOTMETE JA LÜHIKIRJELDUSEGA AADRESSILE. [RURALURBANART@GMAIL.COM](mailto:ruralurbanart@gmail.com)

Otsime seinu!

14.-20. juunil 2019 toimub Jõgevamaal tänavakunstifestival Rural Urban Art: Jõgevamaa. Festivali ajal luuakse Jõgeva, Põltsamaa ja Mustvee valda mitu seinamaali ning Põltsamaal toimub kultuuriprogramm. Praegu otsime sobivaid seinu Põltsamaa vallas ja selleks ootame seinte pakkumisi.

Seinamaali jaoks sobib järgmine sein:

- asub avalikus ruumis (tänav, tihedama külastusega paik)
- mõõtmed alates 2 x 2 m
- silikaattellis või krohvitud (mitte pudenev krohv)

Ootame fotosid sobivatest seintest koos aadressi, mõõtmete ja lühikirjeldusega aadressile: ruralurbanart@gmail.com

Lisada kontaktisiku nimi ja telefoninumber. Valime välja kuni kaks seinu, mis saavad uue ilme juunis 2019 Rural Urban Art festivali ajal. Ootame pakkumisi kuni 5. veebruarini.

Festivali toetavad: Jõgevamaa Kodukandi Ühendus, Põltsamaa vald, Jõgevamaa vald, Mustvee vald, Akzo Nobel Baltics AS

ÜLLE OTTOKAR
kultuuriitööspsialist

Põltsamaa tervisekeskuses peeti sarikapidu

Vaatamata krõbedatele külmakraadidele edeneb ehitus jõudsalt.

Foto Taimi Rao.

25. jaanuaril tähistati Põltsamaa esmatasandi tervisekeskuse tööde järgmise etapi valmimist sarikapiduga. See on märgiks, et müürid on püsti ja hoone valmimine on jõudnud lõppfaasi.

SA Põltsamaa Tervis juht Merle Mölder on ehituse edenemisega väga rahul.

„Koostöö ehitajaga on olnud sujuv ja tööde kulgemisega oleme kenasti graafikus,“ kiidab ta tööde kiiret käiku.

„Ehitustööde tegijaks on Embach Ehitus OÜ ning tööde valmimistähtaeg on 15. august 2019. See võib tunduda hetkel kauge tulevik, kuid arvestades tööde mahtu, on oluline igas

etapis ajalisest plaanist kinni pidada. Selles on ehitaja olnud väga täpne, kiire ja professionaalne. Meil on tellijana selle üle siiralt hea meel,“ räägib Merle tööde senisest edemisest.

Ehituse käigus valmib juurdeehitus Lossi tn 49 hoonele ning renoveeritakse osa tervisekeskuse

esimese korruse ruume. Tervisekeskuse ehitusega seotud töid rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist 988 694 euroga ning ligikaudu 1,3 milj panustavad Põltsamaa vald ja SA Põltsamaa Tervis kaas- ja omafinantseeringuna.

PVL

SA Põltsamaa Tervis info

SA Põltsamaa Tervis eriarstide vastuvõttude info
ja registreerimine tel 775 1248, 5552 2151

ERIARSTIABIS ON VAJALIK ETTEREGISTREERIMINE!

Eriarstiabis on saatekiri nõutud kirurgile, neuroloogile, kardioloogile, endokrinoloogile, nina-kurgu-kõrvaarstile, reumatoloogile ja kõigile uuringutele ja analüüsidele. Saatekirja ei ole vaja günekoloogile ja psühhiaatrile ja trauma korral kirurgile.

NEUROLOOG AIME SEPPIUS

E 9–15

R 9–15

GÜNEKOLOOG RIINA LIMBERG

T 9–15

N 10–15.30

KIRURGID JUHAN SUMENDU, TIIT VAASNA

E 9– 14

K 13–21

R 9– 14

PSÜHHIAATER LJUDMILLA VÄRE

E 12–15.30

N 8–12

Liikuva graafikuga arstidele ja uuringutele registreerimine tel 775 1248 või 5552 2151

ENDOKRINOLOOG HELLA VIDES

NINA-KURGU-KÕRVAARSTID LINDA SÕBER, MARIS SUURNA

(1 x nädalas etteregistreerimisel)

REUMATOLOOG JEKATERINA SAAR

KARDIOLOOG TOOMAS JALAKAS

SONOGRAAFIAGA tegeleb HEINDRICH LINDMÄE

Füsioterapeut Eda Puide võtab vastu Päevakeskuses Lossi tn 47 tel 5551 7262.

Iseseiseisev statsionaarne õendusabi osakond tel 7751501 ja 55522150

Juhtivõde Janika Kivimägi ja arst Triinu Lundve.

Tervisekeskuses on võimalik teha järgmisi uuringuid: röntgen, ultraheli, ehhokardiograafia, koormus-EKG, Holter-monitooring. Info telefonil 775 1248 või 5552 2151

SYNLABi labor on avatud E, T, N, R kell 8–14.30. K kell 13–18

Põltsamaa labori telefon 5855 2546

Põltsamaa perearstide info

Põltsamaa perearstikeskus on avatud E, T, N, R 8–16 ja K 10–18

Perearst Sirje Alusalu kabinet:

Kabinet on avatud Põltsamaal E, T, N, R 8–16 K 10–18

Arsti vastuvõtt Põltsamaal T, R 9–13 K 14–18

Telefoniaeg T, R 8–9

Pereõde Tiiu Lemsalu

Vastuvõtule registreerimine 77 51 147

Kabinet Adaveres avatud E–R 8–16
Perearsti vastuvõtt Adaveres E, N 9–13
Telefoniaeg E, N 8–9
Pereõde Sirje Kamenjuk
Vastuvõtule registreerimine 776 9201
Väljaspool telefoniaega vastatakse telefonile võimaluse korral.

Perearsti Riho Pettai kabinet:

Perearst Riho Pettai ja abiarst Triinu Lundve

Kabinet on avatud E, T, N, R 8–16, K 10–18
Perearsti vastuvõtt E, T, N, R 8–14, K 14–18
Pereõed Annely Sääsk ja Piibe Haab
Telefoniaeg E, T, N, R 8–9 ja 13–15, K 13–15
Vastuvõtule registreerimine tel 775 1148
Väljaspool telefoniaega vastatakse telefonile võimaluse korral. e-mail: rire2@hotmail.ee

Perearst Milvi Silla kabinet:

Perearst Milvi Sild ja abiarst Triinu Lundve

Kabinet on avatud E, T, N, R 8–16, K 10–18
Perearst Milvi Silla vastuvõtt E, T, N, R 8–14
Abiarst Triinu Lundve K 14–18
Imikute vastuvõtt N 10–13
Pereõed Merle ja Maidi Mitt
Telefoniaeg E, T, N, R 8–9 ja 13–15, K 13–15
Vastuvõtule registreerimine tel 775 1475
Väljaspool telefoniaega vastatakse telefonile võimaluse korral.

Perearst Tiia Pariisi kabinet:

Perearst Tiia Pariis ja abiarst Katrin Villem

Kabinet on avatud E, T, N, R 8–16, K 10–18
Perearsti vastuvõtt E, R 8–14, T, N 9–14 K 14–18

Pereõed Asta Pärna ja Kaja Viks

Telefoniaeg E, T, K, N, R kell 13–15

Vastuvõtule registreerimine 775 1692 või 5303 6633

e-mail: poltsamaa.perearst@gmail.com

Väljaspool telefoniaega vastatakse telefonile võimaluse korral.

Perearst Külli Paali kabinetid:

Kabinet on avatud Pisisaares E, T, N, R 8–16, K 10–18
Perearsti vastuvõtt Pisisaares E, R 9–13, K 14–18
Pereõde Niina Auli
Telefon Pisisaares 775 0280

Kabinet on avatud Puurmanis. E, T, K, R 8–16, N 9–17
Perearsti vastuvõtuajad Puurmanis T 9–14, N 13–17
Pereõed Marju Vahtra ja Tene Tafitsuk
Telefon Puurmanis 773 7390.

Perearsti vastuvõtule on vajalik etteregistreerimine, arst vastuvõtuajal telefonile ei vasta. Suveperioodil võib olla aegades muudatusi puhkuste tõttu. e-mail: perearstpaal@gmail.com

Silma- ja hambaarstid

Piiri Eriarstiabi OÜ Põltsamaa silmakabinet

E, T kell 9–16
kord kuus ka reedeti
Telefon 775 1453

Hambaarstid Põltsamaa vallas

Piiri Hambaravi OÜ Puurmani kabinet
dr Pille Lemberpuu
Avatud E ja R 8.30–15
Telefon 773 7160

Rebane ja Valu OÜ

dr Aivi Rebane
dr Kaja Valu
Avatud E, N, R 8-16 T, K 8-18
Telefon 776 9706

Mägi ja Rosin OÜ

dr Ene Rosin
dr Hele Mägi
Avatud E–R 8–18
Telefon 775 2719

Kaselo Hambaravi OÜ

- Hambaarstid

dr Kadri-Ann Lehis
dr Ave Tammaru
dr Veiko Vengerfeldt

- Ortodont

Eliis Vengerfeldt
Avatud E 9–17
Telefon 775 1474

Erahambaarst dr Tiina Kulp

Avatud E–R 8–16
Telefon 775 1934

Lisainfot haigekassa eriarstiabi partnerite, visiiditasude ja muude ravikindlustust puudutavate küsimuste kohta saab haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee või helistades infotelefonile

669 6630.

Alates 1. jaanuarist 2019 saab eesti.ee kaudu vaadata, millise perearsti nimistusse te olete määratud või siis küsida infot Terviseameti üldtelefonilt **794 3500.**

Algab noorte loomevõistlus „Ood eesti keelele“

Põltsamaa Ühisgümnaasium ning Haridus- ja Teadusministeerium kuulutavad välja loomevõistluse, kuhu on oodatud 15-26-aastaste noorte erinevates žanrites tööd, mis sobivad üldpealkirja alla „Ood eesti keelele“.

Oodi vormiks võib olla kõne, räpp, luuletus või luulekava, laul, reklaam, filmiklipp, Eesti tunnuslause, disainitud ese vm. Žanripiirangud puuduvad, peasi, et tegu on noorte omaloominguga.

UNESCO on 2019. aasta kuulutanud põliskeelte aastaks, Eestis on 2019. aasta kuulutatud eesti keele aastaks. „Sellest tuleneb ka üleskutse noortele mõelda eesti keele väiksusele ja suurusel, erilisele maailma keelte seas, eesti keele rollile aina ingliskeelsemaks muutavas maailmas, väärtustada oma keelt, hoida oma juuri,“ märkis Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakonna juhataja Piret Kärtner.

Konkurss toimub kahes voorus. 14. märtsiks tuleb esitada (Google Drive'i vahendusel) omaloomingulise töö video, mille maksimumaalse pikkus on kümme minutit. Videole lisada töö pealkiri, selgitus, lugu või põhjendus, miks ja kuidas selle tööga eesti keelt ülistatakse. Kindlasti märkida autori(te) nimi/nimed, vanus, kool, juhendaja(d). Saadetud tööd hulgast valib žürii 18. aprilliks lõppvooru pääsejad.

Parimaid töid autasustatakse, auhinnafond on 2000 eurot. Parimatest tööst valmib kogumik „Ood eesti keelele“.

Lõppvooru valitud tööd autorid saavad võimaluse esitleda oma loomingut žüriile ja publikule 9. mail Põltsamaa Ühisgümnaasiumis. Konkursi kohta saab lähemat infot Marika Nugiselt aadressil marika.nugis@poltsamaa.edu.ee või telefonil 58174625.

PVL

TÄHELEPANU

kõik, kellel on PÕHIKOOL või KESKKOOL jäanud lõpetamata.

- Lõpetatud haridus annab eelise tööturul.
- Töötajad suhtuvad alati paremini lõpetatud haridusega tööle kandideerijasse.
- Lõpetatud haridus annab võimaluse edasiõppimiseks ja enese täiendamiseks.

Kui Sa oled huvitatud oma katkenud haridustee jätkamisest ja selle lõpetamisest, siis helista palun telefonidel 5883 5563, 5332 5325, 524 1754 või kirjuta e-mailile kool@jogevatkk.edu.ee

Vestleme ning arutame, missuguseid võimalusi saaksime sulle pakkuda, et Sinu haridustee jätkuks ja edukalt lõpuni jõuaks.

Kaugelt tulijatele pakume ka tasuta õõbimisvõimalust Jõgeva linnas. Õppetöö on õpilastele tasuta.

Dokumente võetakse vastu tööpäeviti Jõgeval Püri 1C koolimaja õpetajate toas.

Jõgeva Täiskasvanute Keskool

Tööd alustas ohvriabi kriisitelefoni

Aasta alguses käivitunud sotsiaalkindlustusameti ohvriabi kriisitelefoni 116 006 annab kiiret abi inimestele, kes on langenud süüteo, hooletuse või halva kohtlemise ohvriks või on kogenud füüsilist, vaimset, majanduslikku või seksuaalset vägivalda. Teenus on helistajale tasuta ning abi on tagatud ööpäev ringi. Ohvriabi kriisitelefoni helistaja võib

soovi korral jääda anonüümseks. Abi osutatakse eesti, vene ja inglise keeles.

Kui helistada ei ole võimalik või kui ei ole soovi telefoni teel enda murest rääkida, saab pöörduda abi saamiseks ka palunabi.ee lehele, kus ohver saab nõu ja abi küsida veebivestluse kaudu. Ka ohvrite veebinõustamine töötab ööpäev ringi ja kolmes keeles. **PVL**

OHVRIABI KRIISI-TELEFON 116 006

SA EI OLE MURES ÜKSI

www.palunabi.ee

Toeta oma metsa! Tugisüsteem erametsaomanikule

Põltsamaa vallas on metsamaad kokku 48 821 hektaril, see on 54% omavalitsuse pindalast. Metsamaast enam kui kolmandik (43%) on erametsaomanike kättes ja hallata.

Erametsaomanikke on Eestis kokku üle 100 000. Suur osa nendest elab oma metsast kaugel ning selle seisukorrale iga päev ei mõtle. Riik on aga aastaid panustanud tugisüsteemi arendamisse, et metsaomaniku jaoks metsaotsuste tegemine ja oma metsa eest hoolitsemine lihtsamaks teha.

Metsaomanikel on võimalik erinevate metsakasvatustööde tegemiseks Erametsakeskusest toetust küsida. Toetatakse näiteks noore metsa hooldamist ja metsakahjustuste ennetamist (toetusvoor juba 5.–25. veebruaril!), metsa uuendamist, metsamaaparandustööd ja muid tegevusi. Erametsakeskusest saab küsida ka huvitist looduskaitsepiirangute eest Natura2000 alal või sihtkaitsevööndis asuval erametsamaal.

Kõige olulisem metsatöö

Järgmine toetusvoor on tulemas juba veebruaris, toetust saab küsida kõige olulisema metsatöö – noore metsa hooldamiseks. Seda peetakse mõnikord küll kulukaks, kuid vieldamatult kõige olulisemaks metsakasvatustööks, millega määratakse metsa koosseis tulevikus. Hooldatud metsas on alles jäänud puudel paremad tingimused kasvamiseks.

Just praegu on noore metsa hooldamise planeerimiseks aeg eriti

soodne, seda kahel põhjusel. Esiteks on heade kütte- ja paberipuidu hindade tõttu võimalik raieist mõningat tulu teenida juba 20–30-aastase metsa hooldamisel. Teiseks on praegu veel olemas võimalus kuni 30-aastase metsa hooldamiseks toetust küsida. Tänaased maaelu arengukavas kokku lepitud toetusmeetmed lõpevad 2020. aastaks. Kas ja kui palju järgmisel perioodil Euroopa Liidu vahenditest metsakasvatust toetatakse, ei tea praegu veel keegi.

Abi metsaühistust

Kui omanikul oma metsas tegutsedes ja töid planeerides teadmistest ja ajast puudu jääb, tulevad appi kohalike metsaomanike endi poolt loodud metsaühistused, kelle juures tegutsevad ka sõltumatut nõuannet pakkuvad kutselised metsakonsulendid.

Tavaliselt mittetulundusühingutena tegutsevates metsaomanike ühendustes on olemas metsatööde planeerimiseks ja tegemiseks vajalikud teadmised ja kontaktid. Metsaomanik saab metsaühistust endale vajaliku info ja juhiseid oma metsa eest hoolitsemiseks, samuti saab seal taotleda erinevaid metsandustoetusi. Kui metsaomanikul endal puudub soov oma metsaga tegeleda, korraldavad metsaühistu spetsialistid kõik vajalikud tööd omaniku eest ise ära.

Ühistud on järjepidevalt tõstnud metsaomanikele pakutavate teenuste hulka ja kvaliteeti. Selle tunnistajaks on ka stabiilselt kasvav metsaühistuga liitunud metsaomanike arv, mis ületab juba 13 tuhatet.

Kõigi metsatöetuste taotlemise tingimustega saab tutvuda aadressil eramets.ee/toetused. Jõgevamaal tegutsevate metsaühistute kohta saab lisainfot erametsaportaalist aadressil www.eramets.ee/jogevamaa-metsaühistud.

Kertu Kekk
SA Erametsakeskus
www.eramets.ee

XX Kuldne 1500

Kiiruisutamisevõistlus

Adaveres 03.02.2019 kell 11

Ants Antsoni Pühendatud Eesti kiiruisutaja olümpiavõidu 55. aastapäevale.

Ajakava	10–12 registreerimine	10–12 registreerimine
10–10.30 registreerimine distantsile 500 m	Kuldne 1500 võistlustele	Kuldne 1500
Kell 11 võistlus 500 m	Mehed, naised, lapsed	Mehed, naised, lapsed
Mehed ja naised	vanuses 10–39 a – 1500 m	vanuses 10–39 a – 1500 m
vanuses 16–39 a – 500 m	Veteranid 40–49 a M, N – 1500 m	Veteranid 40–49 a M, N – 1500 m
Veteranid 40–49 a M, N – 500 m	50–59 a M, N – 1500 m	50–59 a M, N – 1500 m
50–59 a M, N – 500 m	60–69 a M, N – 1500 m	60–69 a M, N – 1500 m
60–69 a M, N – 500 m	70– ja vanemad M, N – 1500 m	70– ja vanemad M, N – 1500 m
70– ja vanemad M, N – 500 m		
11–11.30 registreerimine laste võistlustele	10–13 registreerimine	10–13 registreerimine
11.45 laste võistlused	5000 m ühisstardist.	5000 m ühisstardist.
Kuni 6 a poisid, tüdrukud – 300 m	Stardirühmad moodustatakse	Stardirühmad moodustatakse
7–8 a P, T – 300 m	1500 m aegade põhjal.	1500 m aegade põhjal.
9–10 a P, T – 500 m	13.30 5000 m ühisstart.	13.30 5000 m ühisstart.
11–12 a P, T – 500 m		
13–5 a P, T – 500 m		
Laste ja 500 m parimate naiste, meeste autasustamine.		

Osalemistasu lapsed (kuni 15 a) 2 eurot, 16 a ja vanemad 5 eurot. Info 523 5305 V. Treiman

PÕLTSAMAA ÜHISGÜMNAASIUMI INFOPÄEVAD

Põltsamaa Ühisgümnaasium korraldab infopäeva sügisel kooliteed alustavate laste vanematele **20. veebruaril kell 18 Veski õppehoone aulad.** Toimub õppesuundade tutvustamine.

2.–16. märtsini palume tuua kooli kantseleisse (Veski t 5) **1. klassi astumise taotlused**, kuhu märkida ka õppesuund.

Lapsi ja vanemaid kutsume kooliga tutvuma **27. märtsil ja 10. aprillil kell 17 Lille t õppehoonesse.** (Selleks ajaks on tehtud klasside eelkomplekteerimine.) Lastega tegelevad õpetajad, vanematega vestlevad õppesuundade juhid, kooli psühholoog.

Täiendav info on kooli veebilehel www.poltsamaa.edu.ee / Õppetöö / Vastuvõtt. Taotluse vormi saab kooli kantseleist või kooli veebilehelt: www.poltsamaa.edu.ee (Dokumendid, blanketid).

Lisaks taotlusele palume tuua:

- 1) lapse isikut tõendava dokumendi (sünnitunnistuse või -tõendi) ametlikult kinnitatud ärakirja;
- 2) vanema isikut tõendava dokumendi ametlikult kinnitatud ärakirja;
- 3) õpilaspiletipildi, kui vanem taotleb õpilaspiletit;
- 4) tervisekaardi ametlikult kinnitatud väljavõtte (pärast lasteaia lõpetamist juuni alguses);
- 5) koolivalmiduskaardi, mille on väljastanud lasteaed (pärast lasteaia lõpetamist juuni alguses).

Dokumentide ärakirja saab kinnitada kooli sekretäri juures. Kui vanem esitab digitaallkirjaga kinnitatud taotluse, siis ei pea taotlusele lisama enda isikut tõendavat dokumenti.

TEADE

Alates 1. veebruarist lisandub 3 bussi liinil Põltsamaa-Tartu väljumisega Põltsamaa bussijaamast.

Põltsamaa bussijaamast väljuvad liinid
nr 109 kell 6.05, 808 kell 7.21, nr 107 kell 10.10,
nr 106 kell 10.10, 130 kell 15.50, nr 304 kell 16.15,
nr 118 kell 17.35, 292 kell 20.55 ja
liin nr 158 kell 00.50. Lisainfo www.peatus.ee

Pilk möödunud aastasse

Aidu lasteaed-alkkooli igapäevast õppetööd rikastavad erinevad tegemised. Ette sai võetud tegevusi nii isikeskis kooliperega kui ka kaasates lapsevanemaid. Jagame teiega väikest fotomeenutust kooli 2018. aasta sügislavistest tegemistest.

Tutvumine slackline'iga ehk lõbus tasakaalusport kummilintidel.
Foto Tiina Eessaar.

1. septembril alustas siin oma kooliteed 8 õpilast.

Foto Aile Tomson.

Isadepäeva tähistamine Võhma küünlavabrikus.
Foto Tiina Eessaar.

II klass ujumas.

Foto Kaare Põder

Leivategu Eesti põllumajandusmuuseumis.

Foto Tiina Eessaar.

Teatriühiskülastus Rakvere teatrisse etendusele "Pipi peab jõule".

Foto Tiina Eessaar.

Julgustame õpetajaid oma teadmisi täiendama

Koostöös Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ja Läti, Leedu ning Sloveenia partneritega on valminud STEM- valdkonna (loodusteadused, tehnoloogia, inseneritehnika ja matemaatika) abimees õpetajatele.

Nimelt on Erasmus+ projekti "Õpetajate ja õpilaste STEM-pädevuste arendamine algkoolis" käigus valminud juhendmaterjal peamiselt küll algklasside õpetajatele, kuid igati sobilik ka põhikooli ja gümnaasiumi õpetajatele. Juba oleme katsetanud jäätise valmistamise eksperimenti gümnaasiumi õpilastega ja õpilased olid sellest vaimustuses. Materjali "STEMi kasutamise juhised ametlikus ja mitteametlikus õppimises" eesmärk on julgustada õpetajaid oma teadmisi täiendama ja n-ö käed külge lähenemist kasutama STEMi valdkonnas.

Juhend koosneb kolmest osast: teooriast, eksperimentidest ja viimane osa kirjeldab üritusi, programme ja lähenemisviise, mida juba STEMi valdkonna edendamisel Balti riikides praktiseeritakse. Juhendit on võimalik alla laadida Põltsamaa Ühisgümnaasiumi kodulehelt: <https://www.poltsamaa.edu.ee/et/toetused>

Juhendmaterjali täiendamiseks on oodatud õpilastega eksperimente teinud õpetajate tagasiside, ettepanekud ja täiendused. Tagasisidet andnute vahel loositakse välja auhinnad. Tagasiside vormilink on kättesaadav PÜG-i kodulehel.

Head katsetamist ja jääme tagasisidet ootama!

KERTU LIEBERT

Põltsamaa ÜG projektijuht

ELUSTIILIKOOLITUS

"LOOMINE JA TERVIS"

Juhendavad Allan Randlepp ja Maarika Maurer

ALGUS 6. VEEBRUARIL KELL 18 PÕLTSAMAA KULTUURIKESKUSES

KASUTA VÕIMALUST JA NAUDI TÄISVÄÄRTUSLIKUMAT ELU!

Teemad:

1. Mul on valik 6.02
2. Miks ma nii väsinud olen? 13.02
3. Kuidas keskkond mõjutab minu tervist? 20.02
4. Aktiivsus – pika ja terve elu võti 27.02
5. Andestus, usaldus, hoolimine 06.03
6. Terved suhted 13.03
7. Positiivne ellusuhtumine 20.03
8. Lihtsad toitumispõhimõtted tervislikuks eluks 27.03

Rohkem infot

soosaarhans@gmail.com

520 5326

LOOMINE JA TERVIS on tervisliku eluviisi programm, mis on keskendunud kaheksale sammule tervema ja õnnelikuma elu suunas. Kursus on välja töötatud Florida haigla arstide poolt ja rajaneb teaduslikele uuringutele tervisest ja haiguste ennetamisest.

Koolitus on tasuta.

HEA NOOR TÖÖOTSIJA*!

Kui Sa ei ole otsustanud, kuhu minna õppima või tööle, siis tutvu Johannes Mikhelsoni Keskuse pakutavate võimaluste ja teenustega!

Pakume Sulle tasuta:

- professionaalseid ja suurepäraseid karjäärinõustajaid, kellel on pikaajaline koostöökogemus erinevate Eesti ettevõtete ja ülikoolidega;
- võimalust osaleda tööpraktikal endale sobivas ja meeldivas ettevõttes, et saada tööturul vajalik praktiline kogemus, soovitaja või kontaktid;
- võimalust osaleda sobival erialasel kursusel oma olemasolevate oskuste täiendamiseks;
- põhjalikku praktilist koolitust "Kuidas jõuda oma unistuse töökohani" (131 tundi, jaanuaris 2019).

Koolituse osad on: ettevalmistust tööotsinguks, tööstluse videotreening, tööõiguse alused, tööelu planeerimine, arvutikoolitus tööotsingul, tööklubi). Transpordikulud kompenseeritakse, koolitusel on tasuta toitlustamine, vajaduse korral lapsehoid. Pakume lisaks tasuta vajaduspõhiseid teenuseid: psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine ja tugiisikuteenus.

Lisainfo ja registreerumine:

Margit Tago, 511 8793 või margit.tago@jmk.ee (juulis keskus puhkab)

Asukoht: Tartus Lutsu 14a, Avatud Hariduse Liidu maja II korrusel.

Kohtumiseni!

MTÜ Puurmani Eakate Selts annab teada, et alates 21. jaanuarist on Puurmanis eakate seltsi ruumides võimalik kasutada

Teenuse hinnaks kehtestas eakate seltsi juhatus 2.50. Teenust on võimalik kasutada teisipäeval ja reedel kell 10–14. Teistel päevadel kokkuleppel Lidia Rohtlaga või võttes ühendust tel 521 5394.

MTÜ Puurmani Eakate Selts

Pesumasin-kuiivati on soetatud Kohaliku Omaalgatuse Programmi meetme-2 rahastuse ja MTÜ 10%-st osalusest.

KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital

PESUMASINA-KUIIVATI TEENUST

Saame tuttavaks

Kaire Bubnis

Põltsamaa Vallavolikogu liige, revisjonikomisjoni aseesimees

Foto Taimi Rao.

Suur osa valla elanikest tunneb teid Põltsamaa linnavalitsuse ajast, mil töötasite sotsiaalosakonna juhatajana. Rääkige oma haridusteest ja valikutest elus, mis on jätnud teid seotuks Põltsamaa vallaga?

Usun, et mind võiks lugeda n-ö põlispõltsamaalaseks, kui niisugune määratlus eksisteeriks. Emapoolsed esivanemad on mitu põlve elanud Põltsamaa linnas ja vallas. Minu kodu asub praegugi vanaisa ostetud maatükil. Põltsamaal ma sündisin, siin on minu mängumaa, kool, ja töökaaslased. Siin kasvasime üles oma tütre ja siia on maetud mu vanemad. 1968.

aastal lõpetasin Põltsamaa keskkooli. Õppisin Tartu ülikoolis ja lõpetasin selle eripedagoogina, spetsialiseerumisega logopeediale.

Millega te praegu tegelete?

Nüüd olen pensionil ja tegelen asjadega, milleks varem kunagi aega ei jätanud: loen, müttan aias, reisime veidi, osaleme Põrnika klubi töös, tegelen pisitasa käsitööga. Minu puhul pole küll tegemist kudumise ja heegeldamisega, kuigi ka seda olen teinud. Praegu lummavad mind ehted ja nende valmistamise kunst.

Töötasite Põltsamaa linnavalitsuses sotsiaalosakonna juhatajana, seega olete näi-

nud omavalitsuse toimimist ka teise nurga alt. Mis on sellest ajast kaasa tulnud tänasesse päeva?

Ma töötasin sotsiaalosakonnas 18 aastat. Alustasin tööd omavalitsuses huvitava ajal. Eesti Vabariik oli hiljuti taasiseseisvunud ja selle toimimise mehhanismide väljatöötamine oli kõigi ühine asi. Sotsiaalvaldkond vajas sageli loomingulist lähenemist. Töötasime välja kõikvõimalikke juhiseid, blankette, lepinguid, seadsime need toimivaks süsteemiks. Abi osutamise võimalused avardusid tasapisi. Uus aeg algas oodidega noorusele, mis ongi ilus aeg, aga väga tagaplaanile jäid eakad. Kunagi vaikselt Eestis haiged ja viletsakesed maha ja peidetud kehvasse hooldusasutustesse. Nüüd näib natuke sedamoodi olevat eakatega. Sotsiaaltöö võib olla hinge kosutav, kui inimesi aidata saad, ja raske ning rusuv, kui näed häda, aga abistamise võimalusi napib.

Milliseid ohte sa näed praeguses sotsiaalsüsteemis?

Maakohtadest eemaldatakse tasapisi kogu riik – ametiasutused, tervishoid, kaubandus jne, ning minnakse vaikides mööda sellest, et kõrges eas inimesed ei juhi autosid, ei toimetata arvutitega ega leia sageli hädavajalikku infotki üles. Pensioni suurus ei maksa vist isegi mainida! Noore põlvkonna tänu emakesele-memmekele ja isakesele-taadikesele

jääb lahjaks ega ulatu sinna maale, et muudatusi planeerides ja riiki n-ö kokku tõmmates eakate probleemid lugupidamisega ja läbimõeldult lahendataks.

Viis aastat tagasi tuli ilmsiks teie hästi hoitud saladus. Olete välja andnud koguni neli CD-d, kus te loete muinasjutte raamatust „Eesti rahva ennemuistsed lood.“ Kuidas selline tegu teoks sai ja kas kogumikele on tulemas lisa?

Olin toona väga hõivatud oma tööga ja väga tihti lapselapsi külastada ei saanud. Et ennast perele lähemale tuua, saigi need plaadid tehtud. Neid oli vaja. Lastele nad väga meeldisid, sest ma valisin alati ilusad muinasjutud. Praegu nendele enam järke tulemas ei ole, sest lapsed on muinasjutueast välja kasvanud.

Järgmised KOV valimised on veidi vähem kui 3 aasta pärast. Millise pärandi annab praegune volikogu järgmisele volikogule üle?

Ennustamise aeg veel tuleb, kui on näha, mis siit välja kooruma hakkab. Kui võrd on suudetud näha ja täita meie inimeste vajadusi ja missuguse võimekusega on volikogu suutnud ennast näidata.

Milline on Põltsamaa valla nägu praegusel ajajärgul?

Elujaatav ja lootusrikas, samas ka rahulik. Sellist suurt tõmbumist, võrreldes suure

poliitikaga, siin ma ei näe.

Mis on praegu kõige põletavam probleem Põltsamaa vallas? Eestis? Maailmas?

Vallas on oluline tagada juba tehtule toetav areng. Et hinnataks eelnevalt tehtud tööd ja kaalutaks, mida saab kaasa võtta ja millele toetuda. Riigi kontekstis tõsttan esile suhteid naabritega. Soovin, et see vaen ei läheks kunagi nii suureks, et see Eestimaad ohustama hakkaks. Maailmapilti vaadates on muret tekitavad laialdane majanduslik ebavõrdsus ja sõjad, mis panevad rahvad liikuma ja tekitavad kriise.

Arvestades teie kogemust, millist pagasit on pisut üllatuslik, et otsustasite volikogus töötada hoopis revisjonikomisjonis. Millist selline otsus?

Volikogusse valituna oli minu kindel soov jääda nüüd sotsiaalvaldkonna tööd-tegemistest eemale, kuigi minule olid need teemad endiselt kõige huvitavamad. Aga tuleb ka aru saada, et nüüd on tööle nn uued luuad, neile tuleb anda ruumi ning võimalust omal viisil hoogsalt ja hästi pühkida! Töötamine revisjonikomisjonis pole kindlasti minu eelistatuid valikuid. Aga see töö vajab ka tegemist. Huvitavat leidub siiski selleski. Süvenemine eri valdkondadesse võimaldab nii valda, vallavalitsust kui volikogu pisut nagu seestpoolt näha. Võimaldab

analüüsida vajadusi ja vajakajäämisi. Usun, et varasem omavalitsustöö kogemus on siinkohal abiks.

Milline vastutus lasub volikoguliikmel?

See vastutus on tegelikult ülimalt suur. Kõik otsused mõjutavad kedagi. Kõik otsused kujundavad elanikkonna heaolu. Sooviksin, et otsuste langetamisel oleks absoluutseks prioriteediks elanike heaolu ning palju, palju vähem poliitilised kaalutlused.

Mis teile kõige rohkem rõõmu valmistas?

Kõige rohkem ikka mu pere, lapsed ja lapselapsed. Ma muretsen nende pärast, kas neil läheb hästi, ja rõõmustan, kui neil läheb hästi.

Millist valda tahate oma järeltulijatele?

Igakülgsest arenenud valdast. Et siin oleks arenenud majandus. Ilusat, heakorrasdatud ja turvalist.

Mis on see, mida tahaksite lõpetuseks südamele panna meie valla inimestele, juhtidele, volinikele?

Kui on otsustamise ajad, siis tuleb kaasa rääkida ja öelda, mida õigeks peetakse ja tahetakse. Kõrvale jäämisest ei ole kellelegi kasu. Kui on valimised, tuleb valima minna. Käsi tuleb külge panna ja ise midagi ära teha.

Küsitles
TAIMI RAO

Sõna on seltsilistel

Võisiku külaseltsist

Võisiku-Kundrusaare küla selts EWA ühendab Võisiku piirkonna kultuuri- ja sporditegevusest huvitatud inimesi. Seltsi tegevuse eesmärk on luua neile võimalusi huvitegevusteks (sport, näitekunst, muusikaringid), huvialaringide töö korraldamine, rahvakultuuri traditsioonide säilitamine ja elustamine, kultuuriürituste korraldamine, aktiivse ja ettevõtliku mõttelaadi edendamine elanike hulgas. Just sellised julged ja ambitsioonikad read on kirjas seltsi asutamisprotokollis.

Selts tegutseb alates 2001. aastast. Ametlikult asutati see 2003. aastal 23 piirkonnalaaniku poolt, juhataja esimeheks määrati Loniida

Bergmann. Juhatusse kuulusid Heli Palgi, Elle Vilms, Malle Mattis ja Kalju Ojasalu. Seltsi nimes on jäädvustatud külade ajalugu. Kundrusaare küla tänaasel päeval enam kaardilt ei leia, 1970ndatel ühendati see Võisiku külaga. Ewa aga on tuntud Jaan Krossi romaani „Keisri hull“ kaudu. Romaanis on Eeva lihtne Holstre taluneiu, kellest saab Võisiku mõisniku Timothetus Eberhard von Bocki abikaasa. Külaseltsi maja on kaunis juugendhoone Võisiku paisjärve kaldal.

Tegutsemisaja jooksul on selts korraldanud külapäevi, spordivõistlusi, lastele ja eakatele suunatud üritusi (kooli alguse tähistamine,

eakate päeva tähistamine). Külapäevad on alati kantud endiste ja tänaste külaelanikele kokkusaamise ja ühise ajaveetmise mõttest. Kuid lisaks spordile ja meelelahutusele on tähelepanu all olnud ka Võisiku kuulsusrikas ajalugu. Nii räägiti esimestel külapäevadel põhjalikult Võisiku mõisa majanduslikust võimsusest ja selle olulisusest omaaegsel Venemaal. Veel on käidud Kundrusaare surinaial, kus puhkavad von Bockide perekonna tuntud ja vähem tuntud liikmed ning teised Võisiku mõisaga seotud olnud inimesed. Viimasel külapäeval 2018. aastal võeti ette jalutuskäik endises mõisasüdames ning meenutati endisaeg-

seid olusid. Koos külapäevadega on peetud ka Võisiku kooli kokkutulekuid. Kool loodi kohalike talumeeste eestvõttel peale II maailmasõda ning lõpetas tegevuse 1950ndatel. Spordivõistlustel on lisaks tava-pärasele mõõduvõtmisele samuti ajaloolisi sündmusi meenutatud. Nii toimus elavmale matš, millega tähistati Eesti esimest elavmale etendust, mis peeti 1892. aastal Võisiku paisjärve põhja ehitatud suurel malelual.

Tänapäeval korraldab selts traditsioonilisi külapäevi, kalapüügivõistlusi ja teisi igaastaseid üritusi. Suur rõõm on noorte tublide tegijate üle, kes korraldavad külamajas lastele

Jäärajasõit Võisiku Paisjärvel 2003 aastal. Taustal paistab külaseltsi maja. Foto külaseltsi albumist.

erinevaid tegevusi. Nii on lootus, et ka külaelu tasapisi uut hoogu sisse saab.

Olgu siinkohal ka kirja pandud, et killud külade ajaloost ja tänapäevast on

plaanis koguda raamatukaante vahele.

KATRIN AVERJANOV

Võisiku-Kundrusaare küla seltsi juhataja liige

Kodu lugu

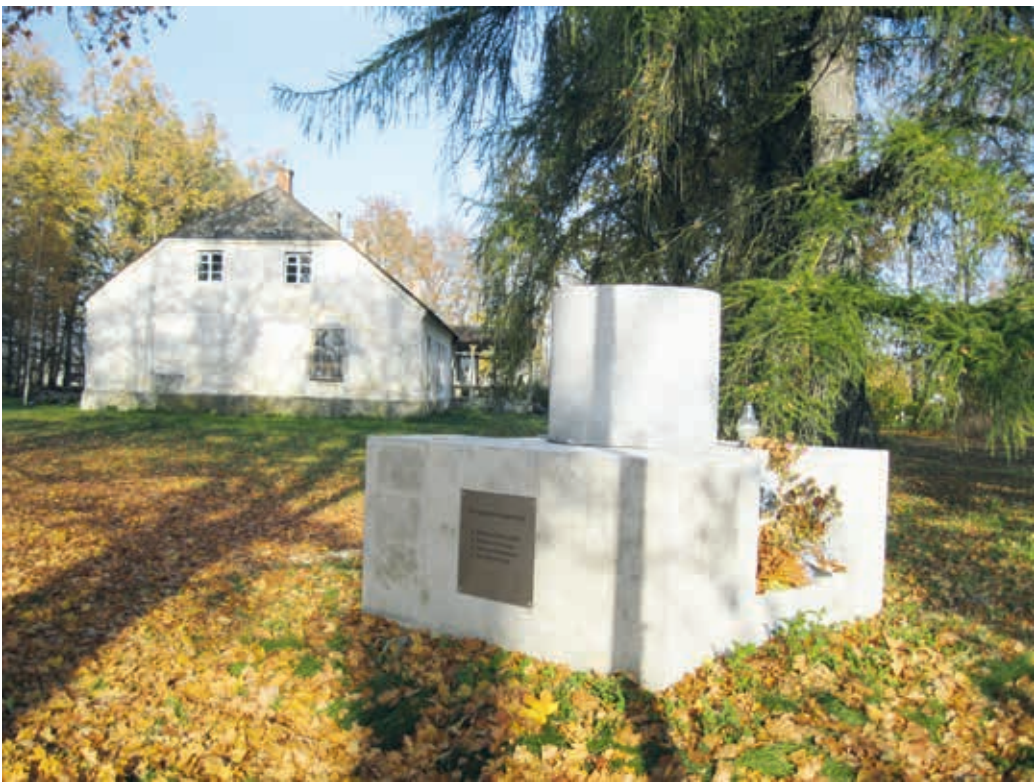
Tapiku mõisast ja eluolust

6. jaanuaril tähistati Eestis 100 aasta möödumist Vabadussõja murdelahinguist, süüdati võidutuled ja toimus rahvamatk kunagisel rindejoonel. Meie vallas algas päev võidutule süütamisega Tapi-ku võidualtaril, samuti said üles päris suured ja teabekül-lased infotahvliid Tapikule, Aidu võidualtari juurde ning Puurmanisse.

Tapiku mõisast ei ole kui-gipalju teada, kuid midagi siiski. Mõis kuulus 18. sajandil Lustivere omanikele von Wolffidele ning sajandi lõpul ja järgmise algul Uue-Põlt-samaa Carl Magnus von Li-lienfeldile. Vahepeal oli mõis panditud, kuid alates 1827. aastast kuulus see kihelkon-nakohtunikule Eduard von Wahlile. Pantimine ja müük võisid olla seotud kaardimän-guga, igatahes perekonnapä-rimus seostab Carli majan-dustegevust kaardimänguga. Eduard von Wahl pärandas mõisa oma seitsmendale lap-sele Hugole, kuid Hugo elas kehva tervise tõttu Madeiral, Tenerifel ja teistes toredates kohtades. Noorim poeg Karl Axel jäi Tapikule, oli abielus Felicie Sidonie Thekla Zoege von Mannteuffeliga ning neil oli kolm last: kaks poega ja tü-tar. („Erlebtes Livland“, E. v. Harpe, D. v. Wahl)

Tapiku on teistest asulatest niivõrd eemal, et teda on kut-sutud väljaspool isegi Tapi-ku vabariigiks, muust maailmast eraldavad teda sood ja rabad. Nii ei püüdnud ka punased Vabadussõja ajal üle Endla raba Tapikule tungida. Küll aga oli siin kaitseliin Tapi-ku – Lahavere – Aidu joonel. „Meie kaitsetegevust, eriti Tartu ja Põltsamaa vahel, soodustasid ka maastikutingimused. Võrtsjärv ja Endla järv ühes nendevaheliste suurte soiste ja metsaste aladega moodus-tavad pealetungijale mõjuva loodusliku takistuse. Vastase pealetung selles rajoonis su-ruti hõlpsasti kaitsstavaisse kitsustikesse, millest lääne pool algavad suured laud-lagedad väljad. Jalaväe tuli saavutab niisugustel väljadel oma maksimaalse mõjuvuse, mis ilmnis eriti Aidu lahingus.“ („Eesti Vabadussõda 1918–1920“)

Õppursõdur Johannes Jalak Kaitseliidu Avinurme malev-konnast kirjutab: „Viimaseks jõulupühaks määratakse meid Tapi-ku mõisa, vahetama min-git väeüksust – „jalamaakuu-lajate komando“. Mõis, kuhu asume, on nagu mõis ikka. Härrastemaja ümbritsetud suure pargiga, mille puude turjal peab lasuma auväärt vanadus. Hoone on pealtnäha üsna nägus ja korras ja poi-sid naudivad juba ette mõnu, millega lasevad pehmetele mööbliesemetele vajuda oma väsinud sõdurikonnad. Ka ho-bused saavad endile jälle üle

Taastatud võidualtar Tapiku mõisahoonel juures 2018. a sügisel.

Foto: Rutt Tānav

Agathe Sauga koos Tapi-ku 5-klassilise algkooli õpilastega kooli trepil 16. oktoobril 1928.

Tapiku kooliõpetaja Agathe Sauga oli lühikese ajaga saanud käima laulukoori ja näiteringi – ta oli koori- ja näitejuht ning karskusseltsi Vesta juhataja.

PLM Fk 3669

Tõivere Jazz ja sõbrad. Haridusseltsi Koit alla kuulus keelpilliorkester nimega Tõivere Jazz, kuhu kuulusid Elmar ja Elvi Ränkel, August Tuhkur, Heino Pärsman, Eduard Peets ja Leo Sepp. Pidudel tantsuks mängimas käidi 7 aastat.

hulga aja sõduriratsule väärse peavarju.“ (Ülo Pärn, „Vaba-dussõja sündmused Jõgeva-maal“)

Mõni aeg pärast riigistamist ja remonti, 1926. aastal, kolis mõisahoonesse 4-klassiline algkool, mõisapargist sai koo-lipark. Tapi-ku koolis õppis 1920.–30. aastatel tavaliselt

70–80 õpilast. „Tapiku uus algkoolimaja on üks parema-test koolimajadest Pajusi val-las. Ruumid vastavad praegu-saja nõuetele. Kuid koolimaja ümbrus jätab palju soovida, sest omavalitsus ei ole puhtu-se päälle suurt rõhku pannud. Kohalikud elanikud sõidavad koolipargist läbi, mis küll ilus

nähtus ei ole. Loodame, et koolivalitsus selle kõrvalda-miseks samme astub,“ kirju-tab Põltsamaa Teataja 3. mär-tsil 1928.

Kohapealne rahvas nõudis ka kooli 6-klassiliseks muut-mist, et lapsed ikka rohkem haridust saaksid, ja said oma tahtmise. Ülejäänud Pajusi

Võidupüha tähistamine ja võidualtari avamine Pajusi valla Tapi-ku koolimaja juures 23. juunil 1936. a. Kõnetoolis Erik Frey, kirikuõpetaja, kes oli samas ka sportlane ning ohvitser.

PLM Fk 569

Äsja avatud võidualtari juures I rida vasakult: Helmuth Peets – laekur, tuletooja esindaja; Jaan Trull – esimees, vallavanema abi; Meeri Mägi – kirjatoimetaja, Pajusi Naiskodukaitse esinaine; Aleksei Mägi – koolijuhataja; Edgar Eirand ja Johannes Nugis – haridusseltsi Koit esindajad.

II rida: Georg Valdmann – kaitseliitlane, tuletooja; Robert Janvest – tuletooja esindaja; Astrid Trull – karskusseltsi Vesta esindaja; Ernst Stroom – kaitseliitlane, tuletooja.

III rida: Eduard Võsa – karskusseltsi Vesta esindaja; Paul Bergmann (Jõeküllast) – Maatulunduse klubi esindaja; Arnold Nugis – tuletoojaseltsi esindaja.

Foto erakogust

vallas polnud hariduse olu-kord kaugeltki see mis Tapi-kul: „Pajusi vald on samuti raskes seisukorras. Rikas, suur vald saadab oma lapsed Tapi-ku asundusse, kus 6-kl algkool 3 õppejõuga töötab. Kalana nurk saadab samuti lapsed Tapikule viiendasse klassi. Pisisaare kool on las-terikkam. Puudub ka viies klass. Lapsed käivad muist Adaveres, muist Rutikveres,“ kirjutab PT 16. novembril 1929.

Tapiku piirkond koosneb Tapi-ku ja Tõivere asundustest ning Tamsi ja Kauru küladest. Kaurus olid põhiliselt vanata-lud, Tamsis samuti, kuid seal on ka tööliste ja metsavahi-maju olnud. Tapi-ku ja Tõivere endistest mõisapõldudest said 1920. aastatel asunikutalud. 1930 jaanuaris kirjutab Tapi-kust ajaleht Põltsamaa Teata-ja: „Juba kaugelt paistab sil-ma, et siin elab jõukas rahvas. Talu ehitused kõik kahekord-sed ja kivi katustega. Veksel on Tapikul tundmata paber. Mootorijõulisi viljapeksuma-sinaid on kuus, aurujõul üks. Meierei ja koolimaja nägusad hooned. Kaupmees kaebab, rahvas rikas, poest ei osta mi-dagi. Jõgevalt toovad koti viisi suhkrut ja vaguni täie küpse-tatud rukkeid, nagu näha, et

küttest suur puudus. Tapikul oli oma postiaagentuur ja kaks poodi – teine teisepool turu-platsi. „Sitsi“ pood on talu-rahva kauplus. Nende vahel on päris elav liikumine.“

Võidualtari ehitas kohalik rahvas Tapi-ku koolimaja par-ki 1936. aasta suvel. 23. juunil kuulati koos raadiost riigiva-nema kõnet, jumalateenistuse pidas Põltsamaa kirikuõpeta-ja Erik Julius Hugo Frey ning võidutule süütas vallavanema abi Jaan Trull. Selle tule tõi Aidu võidualtarilt karbiidi-lambiga Georg Valdmann.

Tapiku võidualtar lasti 1941. aastal õhku, kuid pärast pikki aastaid otsustas MTÜ Tapi-ku Mõis altari taastada. 2016. aastal koguti kogukonnaga piisav hulk raha kokku, et valada vundament ja lisada kombe kohaselt sellesse ka silinder kaasaegsete doku-mentide ja esemetega. Kingi-tusena Eesti Vabariigile 100. aastapäeva puhul taastas Ta-piku küla rahvas Vabadussõja võidualtari, pidulik avamine toimus 12. augustil 2017 ning aasta hiljem lisati altarile mä-lestustahvel.

RUTT TÄNAV

Tiraaž 4400
Trükk ja küljendus: OÜ Vali Press
Kojukanne: Omniva